

SUNNDAL KOMMUNE
BARNEHAGETJENESTEN

330.00

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep

0030 Oslo

2004/04169
-232

Saksnr.	Løpenr.	Arkivkode	Saksbehandler	Tlf.	Deres ref.	Sunndalsøra,
04/00344	000127/05	A10 &00	Dag Eirik Elgsaas	71 69 90 93		06.01.2005

HØRINGSUTTALELSE VEDRØRENDE NY BARNEHAGELOV

Sunndal kommune har i forbindelse med høringen om ny barnehagelove valgt å etablere en gruppe på fire personer for å ivareta kommunens synspunkter. Gruppen er sammensatt for å ivareta ulike perspektiver ved drift av barnehage og følgende hovedperspektiv er valgt:

- Brukerperspektivet, representert ved en forelder rekruttert fra et samarbeidsutvalg
- Fagperspektivet, representert ved en av barnehagenes styrere
- Forvaltningsperspektivet, representert ved Leder for barnehagetjenesten
- Det politiske perspektivet, representert ved politiker oppnevnt av oppvekst- og omsorgsutvalget.

En slik sammensetning har sikret en bred vurdering av det nye lovforslaget og Sunndal kommune ønsker gjennom sin uttalelse å gi tilbakemeldinger omkring forslaget så vel i forhold til generelle forhold, som til spesifikke lovtekster.

En innledning

I departementets informasjon som følger høringsnotatet er det vektlagt at kommunene i nær framtid vil stå overfor nye oppgaver som barnehagemyndighet, og at en av disse nye oppgavene vil være en større ansvarlighet i forhold til den samlede finansieringen av barnehagesektoren i hver kommune. Med bakgrunn i dette uttaler departementet at det er en naturlig konsekvens at kommunene også får ansvaret for å finne måter å organisere oppgaveløsningen, og at det nye lovutkastet legger til rette for større handlingsrom for kommune i forhold til lokale valg og løsninger.

Slik barnehagedriften i Sunndal kommune har vært organisert og ledet gjennom flere år, er det å stå overfor nye oppgaver ikke på noen måte noe som hører nær framtid til. Ikke minst har en gjennom både "Utviklingsprogrammet" på nittitallet og videre gjennom satsingen "Den gode barnehage" hatt fokus på nettopp å forholde seg til stadig nye oppgaver. Fokusering på brukertilpasning, kostnadsreduksjon, pedagogisk kvalitet med mer, har vært arbeidet med på alle nivå innen kommunens barnehagedrift. utfordringene har vært på den politiske dagsorden,

og de samme utfordringene har preget arbeidet i såvel den enkelte barnehage som innen kommunens forvaltningsorganer.

Drift av barnehager er en av få oppgaver som i stor grad fortsatt mottar øremerkede overføringen fra staten som en vesentlig andel av den samlede finansieringen. Det ligger i departementets informasjon som følger det nye lovutkastet at finansieringsordningen i nær framtid vil endres slik at statens andel av finansiering kanaliseres til kommunene gjennom rammetilskudd. En slik dreining vil uavhengig av departementets eventuelle meninger om fordelene ved en større grad av lokal handlefrihet, gi rom for helhetlige prioriteringer i kommunene som vil gi barnehagesektoren utfordringer som ikke alle vil vurdere som særlig positive. Dette vil gjelde barnehagedrift i så vel offentlig som privat regi. Ikke minst er slike signaler interessante i forhold til kapittel 4 i høringsutkastet som omhandler spørsmål om hva slag lov barnehageloven bør være. Her understrekes det nødvendigheten av "*å ha mekanismer som sikrer et best mulig tilbud for barna*" fordi barnehageloven skal regulere en virksomhet der brukerne er de yngste medlemmene av samfunnet, og at "*denne brukergruppen er uten muligheter til å utøve brukermakt i vanlig forstand*".

Nettopp denne vurdering av lovens karakter ut fra det faktum at den regulerer det offentlige eller privates innsats overfor svært små barn som er institusjonaliseres, gjerne mer enn 8 timer daglig og i 5 dager per uke fra de er 1 til de er 5 år gamle, er sentralt i Sunndal kommunes høringsuttalelse, og ligger til grunn for våre synspunkter om et entydig behov for en mer normativ lov enn det som signaliseres gjennom lovutkastet og departementets ulike uttalelser som følger lovutkastet.

Begrepsbruk

Sunndal kommune vurderer flere av begrepene som blir brukt i ulike tekstforslag som lite sikrende i forhold til intensjonen om å ha et lovverk som skal representere en sikringsmekanisme overfor arbeidet med barn i førskolealder. Ved flere anledninger blir begrepene forsvarlig, tilstrekkelig og egnethet benyttet i kvalitative og kvantitative forhold. Slik vi ser det, er det lite egnet til nettopp å sikre kvaliteten av barnehagetilbudet uavhengig av bostedskommune og eierform, at slike skjønnsrelaterte begreper benyttes for å beskrive ulike typer volum og tetthet. Uavhengig av lovens krav om kvalitativt innhold vil en slik begrepsbruk gi rom for tilpasninger basert på økonomi og kravet om kostnadskutt eller driftsmessige overskudd, og viktige faktorer som lekeareal per barn og personaltetthet, vil kunne bli salderingsposter når eiers økonomiske likviditet marginaliseres. Eneste løsning for å unngå en slik uheldig konsekvens er å gjennomgående erstatte skjønnsmessige begreper med konkrete standarder som sikrer barnets rett til en god barnehageplass. Ikke minst er dette også viktig i forhold til foreldrenes muligheter for innklaging av kvalitative forhold i barnehagen slik brukerne i den senere tid er blitt oppfordret til å gjøre dersom en opplever at tjenesten ikke holder tilfredsstillende standard. Også for tilsynsmyndighetene vil slike skjønnsmessige begreper skape utfordringer i forhold til hvem som har den endelige definisjonsmyndigheten når det oppstår dissens omkring hva som er forsvarlig og tilstrekkelig.

Til lovens ulike paragrafer

Kapittel 1 Barnehagens formål og innhold

I tråd med tenkningen om at barnehagen er en del av det samlede kvalifiseringsløpet sammen med grunnskolen med mer, er det viktig å understreke at barnehagen har en pedagogisk side ut over at det skal gi barn gode utviklings- og aktivitetsmuligheter. Nærmere om Rammeplanens

innhold vil være avgjørende for hvorvidt innholdsdelene i loven skal være omfattende og konkret eller vesentlig mer generell.

Kapittel 2 Barns og foreldres medvirkning

Brukergruppens medvirkning bør ikke kun omfatte muligheten og retten til å uttale seg i forkant og i løpet av prosesser. Også en klagemulighet i forhold til organisering og innhold bør det gis rom for. Dette kan best ivaretas dersom loven i større grad har spesifikke beskrivelser og tallfestede normer enn de løsninger som skisseres gjennom begrep som forsvarlig og tilstrekkelig. At barns gis en lovmessig rett til å bli hørt er naturlig og riktig.

Kapittel 3 Ansvar og myndighet

Vedtektene bør inneholde spesifikke opplysningsplikter slik det er i dag. Igjen vil det føre til unødig bruk av ressurser for å bli enige om "hva som er av betydning" dersom alle gis rom for egne tolkninger. Fastsetting av arealnorm vil være et slikt punkt. Ikke minst er en slik normert lovmessighet viktig ved eventuelle klager. Det kan og skal ikke forventes at samtlige av barnehagens mange brukere vil være i stand til å uttrykke kritiske anmerkninger til uheldige formuleringer i vedtekter som kan lages etter eget for godtbeholdende.

Kapittel 4 Barnehagemyndighetens generelle oppgaver

Ingen merknad

Kapittel 5 Personalet

Begrepet styrer er på langt nær utgått på dato og bør videreføres. Styrer skal i bunn ha førskolelærerutdanning. Det bør gis signaler om at det utover selve førskolelærerutdanningen bør vektlegges annen relevant lederutdanning og erfaring. Mulighetene for å gi dispensasjon bør begrenses.

Normering av antallet førskolelærere per antall barn må være lovhjemlet. Dagens ordning gir bedre rom for kvalitetssikring av ulike modeller enn forslaget i alternativ B i barnehager som ser det som formålstjenlig å ha aldershomogene grupper som rene 1-3 årsgrupper.

For Sunndal kommune

Dag Eirik Elgsaas
Leder for barnehagetjenesten

Ingeborg M. Johansen
Styrer

Marit Hjellmo
Politisk oppnevnt representant

Tore Høgstad
Bruker/foreldreprerentant